

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

Explicatio en applicatio (§01. 07.02).

We komen nu tot de explicatio en applicatio van Act.1:2. De tekst daarvan luidt: *‘Tot op den dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door den HEILIGEN GEEST aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.’*

Tot op den dag (§01.07.02.01).

Allereerst een algemene opmerking: Wat in de Griekse tekst opvalt, is het gebruik van bepaalde werkwoordsvormen (zogenaamde aoristi), die een zekere handeling uitdrukken in de manier waarop men naar die bepaalde handeling kijkt, soms als een eenmalig gebeuren in het verleden; maar zonder te letten op de duur van die handeling. In onze Nederlandse taal dienen we het soms als een plotselinge eenmalige gebeurtenis weer te geven, soms als een gebeuren in het verleden en soms als een voltooid verleden tijd. Al deze aspecten komen in Act.1:2 vanuit de Griekse tekst, voor. Zie bij §01.03.02.01.

Lukas geeft met “tot op den dag” duidelijk de begrenzing aan tussen zijn eerste boek (het Evangelie naar Lukas) en zijn tweede boek (de Handelingen der Apostelen). Zijn eerste boek beschrijft bijzonder het Kruislijden en de Opstanding van CHRISTUS. Zijn tweede boek beschrijft voornamelijk de Hemelvaart van de Zaligmaker, en als gevolg daarvan de uitstorting van de HEILIGE GEEST op de Pinksterdag en hoe deze GEEST verder handelt via de apostelen tot aan het einde van de wereld.

Toch doet zich het feit voor dat Lukas aan het slot van zijn eerste boek (L.24-50-53) de Hemelvaart van CHRISTUS heel kort vermeldt, terwijl hij dat in zijn tweede boek uitvoeriger doet. Wat zou daar de reden van zijn?

Kennelijk zijn deze veertig dagen (Act.1:3) tussen Opstanding en Hemelvaart van CHRISTUS erg belangrijk. Nu maakt de levende CHRISTUS, Die dood geweest is, aan Zijn elf leerlingen datgene duidelijk, dat eerst tijdens Zijn omwandeling door het Joodse land door hen niet begrepen werd. Nu gaan ze het onderwijs van hun Meester, de verborgenheid der Godzaligheid (1T.3:16), geestelijk verstaan (zie Mt.16:21-28; Mt.17:22-23; Mt.20:17-19; Mk.8:31-38; Mk.9:30-37; Mk.10:32-34; L.9:21-27; L.9:43-45; L.18:31-33). Kort gezegd: In L. 24:50-53 wijst Lukas op het feit van CHRISTUS’ Hemelvaart. In Act. 1:1-9 wijst hij op de betekenis van de Hemelvaart van de Heiland voor de latere apostelen. De verwijzingen bij TSK (§01.04.02) verduidelijken dit laatste.

Wat is hierin de les voor ons? Allereerst dit dat we de Hemelvaart van onze HEERE JE-

ZUS CHRISTUS niet karig moeten behandelen, zoals helaas onder ons nogal eens de gewoonte is, als we zien op het veelal geringe kerkbezoek op die dag. Laat staan dat er op die dag twee kerkdiensten gehouden zouden worden. En in veel gemeenten is er helemaal geen aparte kerkdienst op Hemelvaartsdag. Wat geeft dat aan onze ziel een magerheid. Het lijkt net alsof we geen Bijbels onderwijs nodig hebben hieromtrent. We weten het allemaal wel. Maar weten we het echt? Is de Hemelvaart van CHRISTUS ons echt tot troost? De elf leerlingen hadden er veertig dagen voor nodig. En wij? Veertig maanden of veertig jaar? En dan zijn we nog niet uitgeleerd!

Ten tweede merken we in dit verband op dat Lukas op deze wijze zijn verwondering uit. Niet alleen dat CHRISTUS de ZOON van GOD is. Niet alleen dat deze CHRISTUS mens is geworden, mensen onderwezen en wonderen gedaan heeft. Niet alleen dat Hij geleden heeft en aan het kruis gestorven is. Maar ook dat Hij opgestaan is en na veertig dagen ten hemel gevaren is.

Daarbij moeten we niet vergeten dat het, toen Lukas dit tweede boek schreef, de tweede helft van de eerste eeuw van onze jaartelling was. Het was de tijd dat er allerlei ketterijen de Christelijke Kerk begonnen te teisteren. En als het voornaamste wapen tegen deze ketterijen diende het zwaard des GEESTES, hetwelk is GODS Woord (E.6:17b). En dat geldt trouwens ook nu nog. Daarom wilde Lukas alles zo glashelder neerschrijven en niet voor tweemaal uitleg vatbaar.

Bij deze en dergelijke ketterijen uit de eerste eeuwen van de Christelijke Kerk denken we onder andere aan het gnosticisme, marcionisme, montanisme, docetisme, manicheïsme en arianisme; om slechts de voornaamsten te noemen. We gaan ze kort langs.

De ketterij van het gnosticisme, de gnostiek, vermengde denkbeelden uit de heidense filosofie van o.a. Plato met uit z’n verband gerukte Bijbelse voorstellingen. De ziel van de mens zou gevangen zijn in zijn lichaam, leerden ze. Die kan er alleen uit bevrijd worden door genoeg kennis. En die kennis zocht men niet in de Bijbel, bij de HEERE JEZUS, maar bij Griekse filosofen. In het Grieks heet deze kennis γνῶσις, gnoosis; vandaar de naam gnostiek of gnosticisme. Een satanische en verderfelijke leer die helaas ook nu niet uitgestorven is. De apostel Johannes waarschuwt er al tegen.

De ketterij van het marcionisme is genoemd naar Marcion, die in de tweede eeuw nC. leefde. Hij leerde dat er twee goden waren. Er

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

was de GOD van de Joden, de GOD van het Oude Testament. Die moest je niet vereren. En de andere God was de GOD van het Nieuwe Testament. De God van de liefde, Die gestalte kreeg in JEZUS CHRISTUS. Weg met het Oude Testament! Alleen het Nieuwe Testament was belangrijk. Maar dan moet je wel allerlei citaten uit het Nieuwe Testament schrappen! En je houdt dan geen Nieuwe Testament over. Geen CHRISTUS! Geen verzoeningswerk! Geen Middelaar! Geen opstanding! Geen HEILIGE GEEST!

De ketterij van het montanisme is genoemd naar Montanus, eveneens uit Klein-Azië net als Marcion. Hij meende dat hij de HEILIGE GEEST was en allerlei gezichten en visioenen had gekregen. Want de HEILIGE GEEST had hem geroepen om heel de bedorven kerk te zuiveren van allerlei dwaling. Gelovigen moesten alleen hem volgen. Hij was een valse profeet, voor wie de HEERE JEZUS gewaarschuwd heeft. Geloofden niet!

De ketterij van het docetisme leerde dat er een groot verschil is tussen de mens: JEZUS en de GOD: CHRISTUS. Bij de doop van de mens JEZUS heeft de GOD CHRISTUS in JEZUS gestalte genomen. Bij het kruis ontving CHRISTUS een schijnlichaam. Een sterfelijk lichaam want CHRISTUS kon niet sterven. Dat werd aan het kruis gehecht. Dat stierf de vloekdood. Maar CHRISTUS bleef leven en stond op uit de dood. Wie dat gelooft, heeft alle troost weg! Tegenover deze ketterij heeft de Kerk beleden dat de HEERE JEZUS CHRISTUS waarlijk God en tegelijkertijd waarlijk mens is. Hij schenkt echte troost aan elk die op Hem vertrouwt.

De ketterij van het manicheïsme is moeilijk te omschrijven. Deze ketters waren volgelingen van Mani, die zichzelf een apostel van JEZUS CHRISTUS noemde. Ze leerden dat JEZUS CHRISTUS alleen een Goddelijke natuur had en geen menselijke. De boeken van de Bijbel waren innerlijk tegenstrijdig. Daarop moest je niet vertrouwen. Ze waren aanhangers van het gnosticisme. Een mens kon vrij komen van zonde als hij zich maar stipt onthield van alles wat lichamelijk was.

De ketterij van het arianisme hangen de volgelingen van Arius aan, die leerde dat CHRISTUS wel aan GOD gelijk was maar niet Zelf GOD was. In het Grieks scheelt het maar één letter, maar die is dan ook zeer belangrijk voor elk orthodox geloof. Want als CHRISTUS geen GOD is, kan niemand zalig worden. Daarom kwam Athanasius tegen hem in het geweer. Hij is er vijfmaal om verbannen maar hij hield vol. We hebben aan hem een belijdenisgeschrift te danken en ook een boekje, “Over de vleeswording

van het Woord”.

We vrezen dat al deze genoemde ketters, al is het in een modern jasje, vandaag springlevend zijn, we noemden dat al. Ook een modern mens wil niet uit genade alleen zalig worden. Hij wil er altijd wat aan toedoen en hij wil er altijd wat aan afdoen. En zo maakt hij zich het oordeel waardig waarvan de apostel getuigt (Apc.22:19). Houden we ons toch aan GODS Woord en aan CHRISTUS alleen. Zo alleen zullen we zalig worden!

In welken Hij opgenomen is (§01.07.02.02).

Dit woord is in de Hebreeuwse versie van de tekst duidelijker weergegeven dan in de andere versies. Er staat namelijk נִעְלָה, ^aal^{aa}h. Dat is een werkwoordsvorm van עָלָה, ^{aa}al^{aa}h, in een passieve vorm, dat “verheven zijn” of “ophoog gevoerd worden” betekent. Dit heeft dus beslist betrekking op de Hemelvaart van CHRISTUS, mede gelet op het volgende voorzetsel in de Hebreeuwse tekst. Er staat namelijk בָּמֵתָנוּ, ^{ee}it^{aanw}^{oe}, wat letterlijk betekent “van ons weg”. Dit geeft ook de Statenvertaling aan, al kan men, oppervlakkig beschouwd, bij het woord “opgenomen worden” denken aan de Opstanding van CHRISTUS. Daarom is “omhoog gevoerd worden” een betere weergave.

Joden die naar Israël emigreren, kennen ook het begrip aliyaah. Ze maken een aliyaah, een emigratie naar Israël. Dat komt van bovengenoemd Hebreeuws werkwoord, עָלָה. CHRISTUS maakt, om zo te spreken, een andere aliyaah. Hij komt bij Zijn VADER thuis, waar Hij van eeuwigheid was om als Borg en Middelaar aan ’s VADERS rechterhand verheerlijkt te worden (zie J.17).

Op deze manier als CHRISTUS kan het bij ons, die waarlijk geloven, niet. Wij zijn immers geboren in deze zondige wereld. Dood in zonden en misdaden, schrijft de apostel Paulus (E. 2:1). Tenzij we door GODS GEEST van Boven zijn geboren. Dan is ons domicilie niet hier maar in de hemel (Ph.3:20).

Dan krijgt onze ziel bij ons sterven toch door genade een aliyaah, al daalt ons lichaam neer in het graf. Om op de jongste dag, verenigd met onze ziel, ten volle te genieten de beloften GODS in CHRISTUS JEZUS, onze HEERE. Want wat het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen GOD bereid heeft dien, die Hem liefhebben (1K.2:9). Verlangt u er naar?

Nadat Hij door den HEILIGEN GEEST (§01.07.02.03).

Het gebruik van het voorzetsel in de He-

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

breeuwse tekst (אָחאַרע, 'acharey), is weer te geven met “nadat”. Dat is van belang voor wat erop volgt. Want dat betekent dat CHRISTUS tussen Zijn Opstanding en Hemelvaart door de HEILIGE GEEST aan Zijn uitverkoren apostelen of uitgezonden bevelen had gegeven. Dat moet ons niet bevreemden.

Want wellicht vraagt u zich af waarom de apostelen pas na de Hemelvaart van CHRISTUS op de Pinksterdag de HEILIGE GEEST hebben ontvangen en niet voor die tijd? Want we lezen in J.20:22, dat de opgestane CHRISTUS, toen Hij aan tien van hen verscheen, nadat Hij op hen geblazen had, zei: Ontvangt de HEILIGE GEEST! Dat is dus na Zijn Opstanding en voor Zijn Hemelvaart! Toen hadden de apostelen dus de HEILIGE GEEST al ontvangen. Bij de uitstorting op de Pinksterdag ging de ontvangst van de HEILIGE GEEST gepaard met allerlei uiterlijke tekenen maar de gave ervan hadden ze al gekregen na de Opstanding van CHRISTUS.

Maar er is nog meer. Vanuit het Grieks en Latijn is het mogelijk om de woorden “door de HEILIGE GEEST” niet alleen te verbinden met “in welken Hij opgenomen is” maar ook met “die Hij uitverkoren had”. In het laatste geval heeft de HEILIGE GEEST de apostelen uitverkoren. Dan is de “Hij” in “die Hij uitverkoren had” een andere “Hij” dan in de woorden “in welken Hij opgenomen is”, namelijk CHRISTUS.

Ik zeg niet dat zo’n wisseling van onderwerp in de Schrift helemaal niet voorkomt, maar het is een zeer gewrongen constructie vanuit het Grieks en Latijn. Ik ga er niet in mee. Bovendien strijdt deze met bijvoorbeeld Mt. 10:1-4 en L.6:14-16, waar we duidelijk lezen dat de HEERE JEZUS CHRISTUS de twaalf apostelen uitverkoren heeft.

Men kan tegenwerpen dat de discipelen dan met z’n twaalfen zijn, maar die tegenwerping is niet terecht! Want Judas Iskariot, die één van de twaalfen was, heeft CHRISTUS verraden en na berouw zichzelf van het leven beroofd (Mt. 26:47-49 en 27:3-5). Ze zijn dus nu voor de Hemelvaart van CHRISTUS met elf discipelen of apostelen (Act.1:13), en na de verkiezing van Matthias na CHRISTUS’ Hemelvaart weer met z’n twaalfen. In elk geval heeft CHRISTUS dezen uitverkoren en niet de HEILIGE GEEST.

Daarmee ontkennen we overigens niet dat de HEILIGE GEEST de apostelen niet heeft uitgezonden. Daar legt dit Bijbelboek ruim getuigenis van af (zie o.a. Act.13:2, 4). Want wel heeft de HEERE JEZUS aan deze elfen door de HEILIGE GEEST bevelen gegeven (J.20:22). Aanvankelijk zonder Thomas. Maar een week later is hij tot het geloof gekomen en deze Gave ont-

vangen (J.20:24-31). Met andere woorden, JEZUS CHRISTUS heeft Zijn leerlingen GOD de HEILIGE GEEST gegeven, al ging dat niet gepaard met zulke spectaculaire tekenen als in Act.2:1-13, toen GOD de HEILIGE GEEST uitgestort is op alle vlees.

CHRISTUS heeft door de HEILIGE GEEST aan Zijn apostelen bevelen gegeven. We letten nu op dat woord “HEILIGE GEEST”.

a. Algemeen.

Wanneer we nadenken over GOD de HEILIGE GEEST, maken we onderscheid tussen monotheïstische en polytheïstische of heidense godsdiensten. We spreken van polytheïsme wanneer we denken aan godsdiensten met vele goden. En we spreken van monotheïstische godsdiensten wanneer we denken aan godsdiensten met één GOD, zoals het Jodendom, Christendom en Islam; al wordt binnen deze godsdiensten de notie van GOD de HEILIGE GEEST heel verschillend geïnterpreteerd. Jodendom en Islam beschouwen het Christendom als polytheïstisch vanwege de leer van de Drieëenheid.

Bij polytheïstische religies wordt de HEILIGE GEEST beschouwd als een soort tussenpersoon tussen GOD en mens. Dat is een grove ketterij en beslist onbijbels. Bij het Jodendom is GOD de HEILIGE GEEST een kracht van GOD en van invloed op het heelal en Zijn schepselen. Bij de Islam fungeert GOD de HEILIGE GEEST als een middel van communicatie tussen GOD en mens; ongeveer net zoals bij het heidendom.

b. Naam.

Bij het Christendom is GOD de HEILIGE GEEST de GEEST van GOD, de Derde PERSOON van het Drieëinig Goddelijk Wezen, Die samen met GOD de VADER en GOD de ZOON GOD is, de DRIEËNIGE GOD, terwijl er nochtans geen drie GODEN zijn maar één GOD is. Nu gaat het mij niet om een hele verhandeling over GOD de HEILIGE GEEST. Daar zijn hele dikke boeken over geschreven. Ik concentreer mij uitsluitend op het Christelijk geloof. En ik spreek dan graag over GOD de HEILIGE GEEST.

We spreken van GOD de VADER als een mannelijk Persoon in het Grieks (ὁ πατήρ). En we spreken van GOD de ZOON als een mannelijk Persoon in het Grieks (ὁ υἱός), Die nochtans één zijn. Maar het merkwaardige is dat we spreken van GOD de HEILIGE GEEST als een onzijdige Persoon in het Grieks (τὸ ἅγιον πνεῦμα). Dat ligt niet aan GOD de HEILIGE GEEST. Hij is net zo goed een mannelijke GOD als de twee andere mannelijke Goddelijke Personen. Het ligt

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

aan het Griekse woord, want πνευμα is in het Grieks een onzijdig woord. Maar daardoor wordt wel de gedachte gewekt dat de HEILIGE GEEST een soort kracht van GOD is, hetgeen beslist onjuist is.

We denken ook aan de koptekst van deze Bijbelstudie: “πραξεις του ‘Αγίου Πνευματος”, of “handelingen van de HEILIGE GEEST”. We wenen er eerder op. Wie is deze “‘αγιον πνευμα” (Grieks) of “hagion pneuma”? Wie is deze “Spiritus Sanctus” (Latijn)? Wie is deze ברוּחַ הַקֹּדֶשׁ (Hebreeuws) of b^{aa}rw^{oe}ch h^{aa}qq^{oo}d^{es}j? Niet alleen in het Oude maar ook in het Nieuwe Testament?

c. De HEILIGE GEEST in het Oude Testament.

Allereerst in het Oude Testament. Want omdat voor mij het Oude Testament net zo goed het Woord van GOD is als het Nieuwe Testament, zien we dat voor Christenen in heel de Bijbel, dus ook in het Oude Testament, sprake is van GOD de HEILIGE GEEST.

Reeds in Gn.1 zien we al dat er gesproken wordt over GOD de HEILIGE GEEST. Want we lezen in Gn.1:2b dat ‘de GEEST GODS zweefde op de wateren’. Dus toen al bij het begin van de schepping was GOD de HEILIGE GEEST werkzaam met GOD de VADER en het Woord, GOD de ZOON. Er staat immers dat GOD sprak! Dat bewijst voor mij ook wat geschreven staat in Ps.33:6 en 9.

Toen de tabernakel met al zijn gereedschap gemaakt werd naar het hemelse voorbeeld dat de HEERE aan Mozes heeft laten zien, hebben ter zake kundige mensen deze vervaardigd, namelijk Bezaleel en Aholiab. Er staat in de Schrift: ‘En de GEEST GODS heeft hen vervuld met wijsheid, met verstand en met wetenschap, namelijk in alle handwerk’ (Ex.35:31). En voorts ook in alle wijzen, zowel mannen als vrouwen, die wijs waren van hart. Zie verder Ex.35-40. Dus niet alleen bij de schepping maar ook bij het vervaardigen van de tabernakel en al zijn gereedschap is er sprake van het werk van GOD de HEILIGE GEEST.

Maar ook wanneer GOD mensen roept om als koning, priester en profeet in Zijn dienst werkzaam te zijn. Denk aan Is.61:1, een tekst die JEZUS citeert bij Zijn preek in de synagoge van Nazareth (L.4:16-32). Denk aan Is.11:2, waar de profeet spreekt over de zeven GEESTEN GODS; een tekst die vrij geciteerd wordt in Apc.1:4, waar gesproken wordt over de zeven GEESTEN GODS. En zo zijn er nog veel meer voorbeelden over GOD de HEILIGE GEEST aan te halen in het Oude Testament; maar genoeg.

d. De HEILIGE GEEST in het Nieuwe Testament.

We haasten ons naar het Nieuwe Testa-

ment. Toen CHRISTUS gedoopt werd door Johannes de Doper in de Jordaan, lezen we dat de GEEST GODS (of HEILIGE GEEST) op de HEERE JEZUS gekomen is in de gedaante van een duif (Mt.3:13-17; Mk.1:9-11; L.3:21-22; J.1:32-34).

In Zijn afscheidsredenen (J.14-16) noemt CHRISTUS GOD de HEILIGE GEEST als de Parakleet of Trooster. Zie J.14:16-17: ‘En Ik zal den VADER bidden, en Hij zal u een anderen TROOSTER geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid; Namelijk de GEEST DER WAARHEID, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.’

En wie denkt niet aan de uitstorting van GOD de HEILIGE GEEST op de Pinksterdag in Act.2 met die geweldige tekenen, die ermee gepaard gingen, en waar de belofte van GOD in Jo.2 werd vervuld op alle vlees, opdat ieder die gelooft zalig zal worden. En zo zijn er meer voorbeelden te noemen. Zie ook over de Drieëenheid in 1 J.5:7-8.

e. Het werk van GOD de HEILIGE GEEST.

Wat is het werk van GOD de HEILIGE GEEST? Dat wordt heel kernachtig verwoord door CHRISTUS in J.16:8-11, waar we lezen: ‘En Die (dat is: GOD de HEILIGE GEEST) gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel: Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; En van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn VADER heenga, en gij zult Mij niet meer zien; En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.’ En ook in J.16:14: ‘Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen.’

Hij is het Die mensen overtuigt over wie ze werkelijk zijn voor GOD. Dat ze in Adam tegenover de Allerhoogste schuldig staan, omdat Adams zonde hun zonde en Adams schuld hun schuld is. Want allen zijn we afgeweken en tezamen onnut geworden; er is niemand die goed doet, er is ook niet tot één toe (R.3:12).

Dit werk van overtuiging werkt GOD de HEILIGE GEEST in de wedergeboorte en vernieuwing van het hart van de mens via de prediking van het Woord (zie J.3:1-21). Daarbij schenkt Hij ook de balsem van de troost van CHRISTUS, waardoor hij gelooft en vertrouwt dat CHRISTUS in zijn plaats zijn straf gedragen, zijn ongerechtigheid op Zich genomen en zijn schuld verzoend heeft door Zijn bitter lijden en sterven aan het kruis van Golgotha (zie Is.53).

Om die reden jubelt Paulus: ‘Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheids GODS in Hem’ (2K.5:21). Wanneer ik dat al meer en meer mag geloven, ga ik door GOD de

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

HEILIGE GEEST ook vruchten voortbrengen van geloof en bekering, en kan ik voor GOD bestaan, hier en nu en straks voor Zijn troon.

Bij dit werk gebruikt GOD de HEILIGE GEEST mensen, die Hij geroepen heeft om vanuit het Woord van GOD, dat door GOD de HEILIGE GEEST is geïnspireerd, het Evangelie van vrije genade in CHRISTUS JEZUS, te verkondigen aan ieder die het maar horen wil met bevel van geloof en bekering.

Vanzelfsprekend noemden we in bovenstaande maar iets van het werk van GOD de HEILIGE GEEST. Het is bepaald niet uitputtend. Maar in elk geval genoeg om te laten zien wat GOD de HEILIGE GEEST werkt en doet om mensen te behouden en ze geschikt te maken voor de bruiloft van het Lam.

f. de symbolen van GOD de HEILIGE GEEST.

In de Schrift worden vaak andere woorden of symbolen gebruikt, zoals zalfolie, vuur, water en wind, waarmee GOD de HEILIGE GEEST aangeduid wordt. We noemen slechts onderstaande voorbeelden:

In het Oude Testament werden heilige personen zoals priesters en koningen, en heilige voorwerpen met olie gezalfd, hetgeen de aanduiding was van het ontvangen van GOD de HEILIGE GEEST (Ex.30:22-33; 1S.10:1; 1S.16:1-13).

Toen Johannes de Doper bij de Jordaan de mensen doopte met water, de Doop der bekering tot vergeving der zonden, zei hij dat CHRISTUS zou dopen met de HEILIGE GEEST en met vuur (Mt.3:11; L.3:16). Dat is ook letterlijk vervuld op de Pinksterdag, toen de schare vurtongen zagen op het hoofd van de discipelen (Act.2:3). Bovendien daalde GOD de HEILIGE GEEST bij de Doop van de HEERE JEZUS op Diens hoofd meer in de vorm van een duif (L.3:22).

Soms wordt door CHRISTUS GOD de HEILIGE GEEST vergeleken met levend water voor allen die geloven in de HEERE JEZUS (J.7:37-39).

Ook wordt GOD de HEILIGE GEEST vergeleken met de wind (J.3:8 en Act.2:2).

g. GOD de HEILIGE GEEST en de HEERE JEZUS.

Uit bovenstaande zaken, genoemd onder (f) is wel duidelijk, dat GOD de HEILIGE GEEST en GOD de ZOON net zo min als GOD de VADER gescheiden kunnen worden. Dat blijkt in het bijzonder bij het werk van de HEERE JEZUS tijdens Zijn geboorte en het verrichten van wonderen en genezingen.

We denken bijvoorbeeld aan de maagdelijke geboorte, toen GOD de HEILIGE GEEST Maria overschaduwde en zei dat het HEILIGE, Dat uit haar geboren zou worden, GODS ZOON genaamd zou worden (L.1:35).

Normaliter is het onmogelijk dat een meisje

zwanger wordt zonder tussenkomst van een man, maar bij de HEERE zijn de dingen mogelijk, die onmogelijk zijn bij de mensen.

Onze Apostolische Geloofsbelijdenis gelooft en belijdt van de HEERE JEZUS in artikel 3: “Die ontvangen is van den HEILIGEN GEEST, geboren uit de maagd Maria”.

En Athanasius voegt eraan toe in artikel 44: “Dit is het algemeen geloof; hetwelk, indien iemand dit niet getrouw en vast gelooft, die zal niet kunnen zalig worden”. Waarvan akte!

h. De gaven van GOD de HEILIGE GEEST.

GOD de HEILIGE GEEST schenkt bepaalde gaven aan gelovigen, die Hij heeft uitverkoren, wedergeboren en bekeerd. Hij doet dat in CHRISTUS JEZUS via de prediking van het Evangelie. Want daardoor schenkt Hij het waar zalmakend geloof waarover de bekende Ralph Erskine, bedienaar des H. Evangelies in Schotland breedvoerig leert in zijn verhandeling over geloof en ongeloof naar aanleiding van Kol.2:6 (zie R. en E. Erskine, Al de Werken, deel III, Veenendaal, 1977, pag.263-523). We komen er later nog op terug.

De apostel Paulus noemt allerlei gaven van GOD de HEILIGE GEEST, die allen voortkomen vanuit het geloof. Want de mens, die in de vierschaar der consciëntie door het werk van CHRISTUS voor God gerechtvaardigd is, zal vruchten van geloof en bekering in het werk der heiligmaking voortbrengen. Dat kan niet anders. En daar horen ook de gaven van GOD de HEILIGE GEEST bij.

Paulus noemt ze op in R.12:6-8: profetie, bediening, leren, vermanen, uitdelen, barmhartigheid, blijmoedigheid. Voorts in 1K.12 en 1K.14: gaven der gezondmakingen, onderscheidingen der geesten, talen en uitlegging der talen, gaven van hoofd, voet, oog, oor, lichaam, etc.. En ook profetie, maar die noemden we reeds. En verder in E.4: 11 noemt de apostel de gaven in de vervulling van de kerkelijke ambten: apostelen, profeten, evangelisten en herders en leraars. En we voegen eraan toe: ouderlingen, ouderling-kerkvoogden en diaconen.

We moeten ons, wat deze gaven betreft, maar aan de Schrift houden en ons hoofd niet op hol laten brengen door wat vandaag allerlei evangelische stromingen en charismatische bewegingen willen beweren.

i. De vrucht van GOD de HEILIGE GEEST.

Wanneer GOD de HEILIGE GEEST in het hart van een in zichzelf verloren mens CHRISTUS verheerlijkt, schenkt Hij allereerst Zijn eerste en voor naamste vrucht: dat is het geloof dat door de liefde werkende is (G.5:6). Daarom stelt de apostel in G.5:19-22 de werken van het vlees en de vrucht

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

van GOD de HEILIGE GEEST (G.5:19-22) tegenover elkaar.

De werken van het vlees zijn: overspel, hoerij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, vernijnging, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen. Zij die zulks doen, zullen het Koninkrijk GODS niet beërven.

De negenvoudige vrucht van GOD de HEILIGE GEEST is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Want, voegt Paulus eraan toe, die van CHRISTUS zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden. Indien wij door de GEEST leven, zo laat ons ook door de GEEST wandelen. Laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende (G.5:24-26).

Merk op het meervoud bij de werken van het vlees en het enkelvoud bij de vrucht van GOD de HEILIGE GEEST. Dat is opvallend en heeft veel te zeggen. Immers, het zondige vlees wordt nooit verzadigd, al wordt het ook door schijnvroomheid gemaskeerd. De vrucht van GOD de HEILIGE GEEST is slechts gericht op één doel: de verheerlijking van de Drieënige GOD. Die verheerlijking wordt verzadigd op de jongste dag.

j. De zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST.

De grootste zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST is de zonde van het ongeloof. Er is geen erger zonde dan deze. Want het ongeloof verwerpt CHRISTUS. Het ongeloof doet GOD meer oneer aan dan welke zonde ook. Het ongeloof vertrapt de autoriteit of gezag van GOD en Zijn Woord. Het ongeloof loochent de trouw van GOD. Het ongeloof ontkent de wijsheid van GOD. Het ongeloof verloochent de macht van GOD. Het ongeloof veracht de liefde van GOD. En het ongeloof tenslotte meent dat GOD niet bestaat. Zie het bovengenoemde boek van R. Erskine.

Maar de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST is het ergste, omdat het ongeloof het bloed van CHRISTUS onrein acht en het aanbod van de ZOON van GOD, Die aan de schuldige mens, die zichzelf nooit verlossen kan, de zaligheid aanbiedt met bevel van geloof en bekering, omdat deze mens door zijn ongeloof dit aanbod hardnekkig en moedwillig verwerpt en meent dat CHRISTUS het wel zegt maar niet doet!

We moeten stellen dat elke zonde een zonde is tegen GOD de HEILIGE GEEST en tegen GOD de VADER en tegen GOD de ZOON. Het is niet de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST, waarmee velen van GODS kinderen worden aangevochten, omdat daarvoor geen vergeving is, omdat deze zonde de allerverdoemelijkste tegenstand is tegen

de Drieënige GOD. Deze onvergefelijke zonde bestaat uit een aantal stadia, om zo te zeggen, die we hier kort willen noemen.

Het eerste stadium van het ongeloof in de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST is het bedroeven van de GEEST, waartegen de apostel waarschuwt in E.4:30 *‘En bedroeft den HEILIGEN GEEST GODS niet, door Welke gij verzegelt zijt tot den dag der verlossing’*. Er schuift als het ware een wolk tussen een gelovige en zijn verlossing in de dag der dagen. Hij raakt vertwijfeld of hij wel bij GOD welkom is wanneer hij sterft. De oorzaak is zijn ongeloof aan GODS verbond en woorden.

Het tweede stadium is wanneer mensen door ongeloof de GEEST smarten aandoen, waartegen de profeet Jesaja waarschuwt in Is.63:10 *‘Maar zij zijn wederspanning geworden, en zij hebben Zijn HEILIGEN GEEST smarten aangedaan; daarom is Hij hun in een vijand verkeerd’*. Een allerverschrikkelijkste zaak! Want let wel! Jesaja waarschuwt hier het volk van GODS verbond voor deze zonde van hardnekkigheid. Om hardnekkig al GODS goede woorden en geboden te verwerpen door dat vervloekte ongeloof.

Het derde stadium is wanneer men tegen GOD de HEILIGE GEEST zondigt door de GEEST uit te blussen. De apostel waarschuwt er tegen wanneer hij de Thessalonicensen vermaant in 1Th.5:19 *‘Blust den GEEST niet uit!’* Het vuur van GOD de HEILIGE GEEST brandt in de harten van gelovigen. CHRISTUS houdt het vuur in hen brandend. Maar er zijn zoveel ongelovige brandspuiten, brandblussers en snuiters van de kant van de wereld en de godsdienst, die dat vuur willen uitdoven en uitblussen, omdat een en ander niet in eigen gefabriceerde schema's passen.

Het vierde stadium van de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST is het weerstaan van de HEILIGE GEEST, waartegen Stefanus zijn ongelovige en zeer godsdienstige hoorders waarschuwt in Act.7:51 *‘Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd den HEILIGEN GEEST; gelijk uw vaders, alzo ook gij’*. Een verschrikkelijk woord uit de mond van die man die niets liever wil dan met het Evangelie van vrije genade zijn broeders vertroosten. Maar het is GODS Woord: hetzij zij het horen zullen of hetzij zij het laten zullen. Want zo zegt de HEERE HEERE, wie hoort, die hore, en wie het laat, die late het; want zij zijn een wederspanning huis (Ez.3:11, 27).

Het vijfde stadium van de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST (en natuurlijk zijn er ook tussenstadia maar ik noem slechts de voornaamsten) is het verachten van GOD de HEILIGE GEEST. En als het zo ver komt, is het volk dichtbij de laatste en verschrikkelijkste vloek, waartegen de apostelen op hun eerste zendingsreis, Barnabas en Paulus, in

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

Antiochië in Pamfylië, de Joden waaschuwen met een citaat uit Hab.1:5 in Act.5:41 *‘Ziet, gij verachtters en verwondert u, en verdwijnt, want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, hetgeen gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt’*. Zie ook Act.13:41.

En het zesde en laatste stadium van de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST is **de** zonde. De onvergeeflijke zonde, waartegen de HEERE JEZUS CHRISTUS ernstig waarschuwt. We lezen er van in Mt.12:22-32, Mk.3:20-30 en L.12:1-10. *‘En zo wie enig woord gesproken zal hebben tegen den ZOON des mensen, het zal hem vergeven worden; maar zo wie tegen den HEILIGEN GEEST zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomst.’* Deze uitspraak van de HEERE JEZUS is gericht tegen farizeëen en schriftgeleerden, die van het werk van CHRISTUS, Die demonen uitwierp, zeiden dat dit het werk van de overste der duivelen, Beëlzebul, zelf was.

In de Brief aan de Hebreëen schrijft Paulus: *‘Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en des HEILIGEN GEESTES deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord GODS, en de krachten der toekomstige eeuw, en afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering, als welken zichzelf den ZOON van GOD wederom kruisigen en openlijk te schande maken’* (H.6:4-6).

Deze uitspraak van de apostel wordt eveneens beschouwd als **de** zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST, al is dit niet geheel zeker. Het is in elk geval de zonde der verharding! We mogen dat vergelijken met een ander uitspraak van de apostel in H.10:29, waar hij schrijft: *‘Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den ZOON van GOD vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den GEEST der genade smaadheid heeft aangedaan?’*

En in 1J.5:16 lezen we: *‘Indien iemand zijn broeder ziet zondigen een zonde niet tot den dood, die zal GOD bidden en Hij zal hem het leven geven, dengenen, zeg ik, die zondigen niet tot den dood. Er is een zonde tot den dood; voor dezelve zonde zeg ik niet, dat hij zal bidden.’* Dit Woord is tevens opgevat als **de** zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST als een zonde tot de dood.

De satan doet er alles aan om GODS kinderen te doen geloven dat ze de zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST bedreven hebben, om hen op die manier tot wanhoop te brengen aangaande hun zaligheid. Pastoraal is het een troost, dat degenen, die twijfelen of ze deze zonde gedaan hebben, deze zonde in elk geval niet gedaan hebben,

omdat **de** zonde tegen GOD de HEILIGE GEEST de zonde is der verharding!

k. De Doop met GOD de HEILIGE GEEST.

De apostel Paulus schrijft: *‘Want ook wij allen zijn door één GEEST tot één lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot één GEEST gedrenkt’* (1K.12:13). Alle gelovigen zijn dus gedoopt met GOD de HEILIGE GEEST. Daar wijst ook het Formulier van de Heilige Doop aan de kleine kinderen der gelovigen op. Daar wijst de apostel op wanneer hij zegt van *‘den HEILIGEN GEEST der belofte, Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid’* (E.1:13c-14).

Volgens sommige evangelische stromingen en charismatische kringen wijzen deze teksten op een nadere vervulling met GOD de HEILIGE GEEST, als een soort tweede zegen. Volgens hen is het daarom nodig om voor de tweede keer gedoopt te worden. De kinderdoop is niet genoeg. Maar in het Formulier van de kinderdoop staat duidelijk: *Desgelijks als wij gedoopt worden in den Naam des HEILIGEN GEESTES, zo verzekert ons de HEILIGE GEEST door dit heilig sacrament, dat Hij in ons wonen, en ons tot lidmaten van CHRISTUS heiligen wil, ons toeëigenende hetgeen wij in CHRISTUS hebben, namelijk de afwassing onzer zonden, en de dagelijkse vernieuwing onzes levens, totdat wij eindelijk onder de gemeente der uitverkorenen in het eeuwige leven onbevlekt zullen gesteld worden.* Dat is voor mij genoeg gezegd over de Doop met GOD de HEILIGE GEEST!

Aan de apostelen (§01.07.02.04).

Het valt op dat in de Hebreeuwse versie van deze tekst het woord “apostelen” weergegeven is met “uitgezonden”. Naar mijn mening is dit een betere weergave dan het woord “apostelen”, omdat dit woord uitdrukking geeft aan het feit dat deze mensen van Godswege tot dit ambt geroepen zijn, namelijk door CHRISTUS (Mt.10:1-4; Mk.1:14-20; L.6:13-16). Trouwens, in Mt.10:5 wordt het werkwoord, waarvan het woord apostelen is afgeleid, in de Statenvertaling weergegeven met “uitgezonden”.

In de loop van de tijd, na het overlijden van alle apostelen, is dit ambt in de kerk niet meer in gebruik. Daarvoor is het ambt van “dienaar van het Goddelijke Woord” in de plaats gekomen.

Die Hij uitverkoren had (§01.07.02.05).

Deze apostelen, zondaren in zichzelf, immers allen hebben CHRISTUS in Gethsémané verlaten en Petrus heeft Hem verloochend,

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ‘ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Act 1:2

heeft CHRISTUS nochtans uitverkoren. Dus niet op grond van enige prestatie van zichzelf hebben ze dit apostelambt vervuld. En ook niet omdat zij zichzelf ertoe bekwaam achtten. Maar enkel en alleen omdat CHRISTUS hen tot dit ambt uitverkoren had.

Wat is dit een les voor ons in deze tijd. Niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die door GOD geroepen is (zie H.5:4). Dat geldt voor alle arbeid in de Christelijke Gemeente en in het Koninkrijk GODS. In het jeugd- en jongerenwerk. In de zondagsschool. In de bijzondere ambten. In de catechese. In het werk van de zending en evangelisatie. Welke arbeid ook maar. We dienen zeker te weten dat we door CHRISTUS uitverkoren en geroepen zijn om in Zijn wijngaard te arbeiden. Het is maar geen liefhebberij om in GODS Koninkrijk te arbeiden maar het is, als het goed is, een heilige roeping van Godswege.

Bevelen had gegeven (§01.07.02.06).

CHRISTUS heeft aan Zijn apostelen, die Hij had uitverkoren, ook bevelen gegeven. De Kanttekeningen brengen het volgende onder woorden: “Namelijk hoe zij het Evangelie zouden prediken door de gehele wereld en te Jeruzalem wachten op de zending van de HEILIGE GEEST.” Dat wordt onderstreept door Mt.28:19; Mk.16:15; en L.24:49).

Want de apostelen, die doorgaans eenvoudige vissers waren van beroep en geen universitaire studie hadden gevolgd (overigens is daar niets mis mee!), wisten niet hoe zij dit Evangelie van JEZUS CHRISTUS, en Die gekruisigd en opgestaan, moesten verkondigen aan hen, die er nog nooit van hadden gehoord of er zelfs vijandig tegenover stonden. Daarom hadden ze op bevel van CHRISTUS te wachten op de

uitstorting van GOD de HEILIGE GEEST. Want Die zou hen leiden in al de waarheid en CHRISTUS verheerlijken (zie J.16:5-15).

We dienen het woord “bevelen” niet te vervangen met “opdrachten”, zoals de Herziene Statenvertaling doet. Het woord “opdrachten” is vlakker weergegeven dan het woord “bevelen”. Opdrachten heeft de gevoelswaarde dat je die zelf kunt vervullen, alsof het aan jezelf wordt overgelaten om die te doen of niet. Bevelen heeft de gevoelswaarde dat je die vanuit jezelf niet kunt vervullen maar dat je dat niettemin moet volbrengen; hoe dan ook.

Vandaag spreken velen van een gaven-tekst waardoor zou blijken tot welk soort werk iemand, ook in de gemeente, geschikt is. Nu, daar is hier geen sprake van. CHRISTUS heeft Zijn leerlingen niet onderworpen aan zo’n gaven-tekst. Hij vraagt ook niet of je geschikt bent, maar of jij je beschikbaar stelt. En dan geeft Hij er ook de belofte bij dat Hij je in dat ambt alles zal geven wat je nodig hebt.

Daarbij is het zo belangrijk om te mogen weten, zonder enige twijfel, dat CHRISTUS je tot het werk in Zijn dienst heeft geroepen en uitverkoren. Alleen op die wijze kan men in GODS Koninkrijk werkzaam zijn. Wie dat niet weet, haakt onherroepelijk af of werkt vruchteloos. Maar wie dat wel weet, weet dan ook dat de HEERE je in dat werk sterkt en helpt. Zodat het niet vruchteloos is, wanneer het in de HEERE gedaan is. En als er veel verzet of tegenstand tegen op komt, mag hij, die zich van GOD geroepen weet en zijn wegen de HEERE behagen, ervaren dat de HEERE ook zijn vijanden met hem bevredigen zal (zie Prv.16:7). Dat hebben we zelf uit genade mogen ervaren!